

NACHTZWALUW-ONDERZOEK 1988 VOGELWERKGROEP DE KEMPEN

Resultaten van een onderzoek aan de
Nachtzwaluw in het werkgebied van
Vogelwerkgroep De Kempen

Uitgave van Vogelwerkgroep De Kempen te Veldhoven, maart 1989.

Samenstelling: Tom Heljnen.

Inleiding

In de jaren 1978 tot en met 1981 heeft onze werkgroep een behoorlijk uitgebreid onderzoek gedaan naar het voorkomen van de Nachtzwaluw in de Kempen. De resultaten hiervan waren, ook in landelijk opzicht, spektakulair. Er werden ongeveer 170 verschillende territoria geteld en het werkelijke aantal werd toen geschat op zo'n 190-220 territoria. Vooral in landgoed De Utrecht en Boswachterij Hapert, op de Oirschotse Heide en in het Leenderbos werden grote aantallen Nachtzwaluwen gevonden.

Sinds die tijd is er helemaal geen onderzoek meer aan deze boeiende soort gedaan, althans niet op zo'n grote schaal. Omdat de Kempen een zeer belangrijk gebied voor de Nachtzwaluw in Nederland is, werd het dus hoog tijd om weer eens recente gegevens op tafel te krijgen. Daarom zijn we in 1988 gestart met een nieuw onderzoek.

Het is de bedoeling om in de komende jaren een compleet beeld van het voorkomen van de soort in ons werkgebied te krijgen. In 1988 zijn al vrij veel gebieden onderzocht. Dit jaar moeten deze gebieden wederom op Nachtzwaluwen geïnventariseerd worden. Daarnaast is het de bedoeling om ook in de nog niet onderzochte gebieden tellingen te gaan verrichten.

Op deze plaats willen we alle waarnemers bedanken voor hun inzet.

De bio-boys Piet en Tom.

Resultaten 1988

In het onderstaande overzicht zijn de resultaten van 1988 weergegeven. Enkele gebieden die minder dan 3 keer bezocht zijn, zijn niet voldoende onderzocht en zullen het komende jaar nog een keer onder de loupe genomen moeten worden.

Gebied	Bezoeken	Territoria	Onderzocht door
De Utrecht	3	17	Lex, Pieter
Heieinden	1	0	Geert
Dirschotse Heide	4	4-5	C. Mulder, Jim & Sarah
Buikheide/Vessemsse V.	3	0	Geert
Molenheide, Nuenen	1	0	Peer
Sprankel, Steensel	?	0	Jacques, Jan, Albert
Wolfhoekse Heide, Eersel	?	0	Jacques, Jan, Albert
Huisven e.o., Riethoven	?	0	Jacques, Jan, Albert
Molenheide, Geldrop	2	0	Wil
Groote Heide/Meelakkers	?	0	Piet
Peelsche/Kroonvensche H.	5	4-5	Jan W.
Boswachterij Hapert	3	7	Marco
Cartierheide	?	4	Marco en Tonny
Stevensbergen, Luyksgestel	1	1	Pierre, Mart
Visvijvers Bergeijk e.o.	2	0	Tom
Pastoorssweiier e.o.	2	0	Tom
Malpie & Malpieb.heide	3	0	Maarten
Plateaux	?	1	Marco e.a.
Spinsterberg, Leende	?	1	med. Piet
Leenderbos	3	17-21	Invent. weekenden
Somerensche Heide	2	13-14	Piet, Tom
De Pan, Maarheeze	3	3	Wil Beeren
Hugterheide	?	3	Wiel Poelmans
Budeler Bergen (brabants)	?	8	med. Wiel Poelmans

In totaal zijn er 83-90 territoria van de Nachtzwaluw vastgesteld. Dat zijn er nog heel wat minder dan de 170 in het begin van de jaren tachtig. Voor een deel komt dat omdat de soort in enkele bolwerken achteruit gegaan is, vooral in Boswachterij Hapert, landgoed De Utrecht en op de Dirschotse Heide. Maar de vergelijking is nog niet eerlijk, omdat in 1988 niet alle gebieden, waar Nachtzwaluwen kunnen zitten, (voldoende) onderzocht zijn. We moeten er in 1989 dus nog flink tegenaan gaan!

Niet en onvolledig onderzochte gebieden

Hieronder volgt een lijstje van gebieden, waar in de jaren 1978-1981 Nachtzwaluwen gevonden werden (tussen haakjes het aantal territoria), maar die in 1988 niet of onvoldoende zijn onderzocht:

Ten N en NO van Flaesven (3)
 Boswachterij Hapert ten Z van de Postelse weg (2)
 Witrijt, ten Z van Boswachterij Hapert (3)
 Stevensbergen (2)
 Omgeving Diep Meerven, ten W van Heeze (1)
 Aardbrandsche Heide, ten ZW van Valkenswaard (1)
 Spinsterberg, ten W van Leende (1)
 Boksenberg, ten ZO van Sterksel (1-2)
 Ten N van de Pan, ZO van Sterksel (3)
 Vlaamse Weg, ten ZO van Heeze (1)
 Gastelsche Heide, ten W van Soerendonk (2)

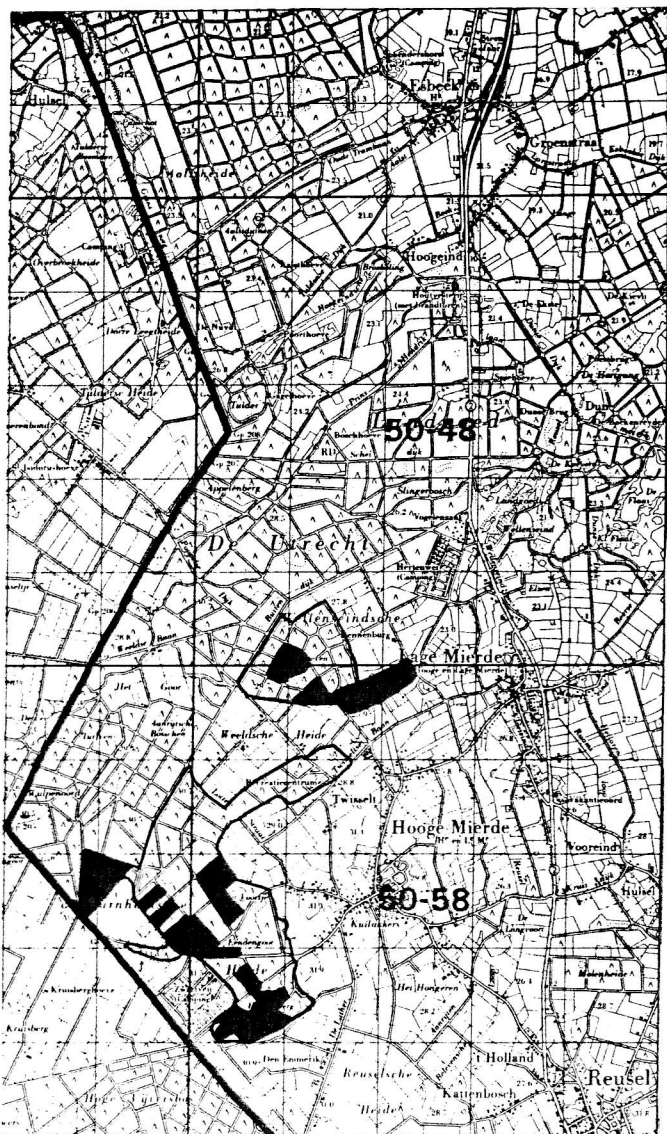
In totaal gaat het om 20-23 territoria.

Toelichting kaarten

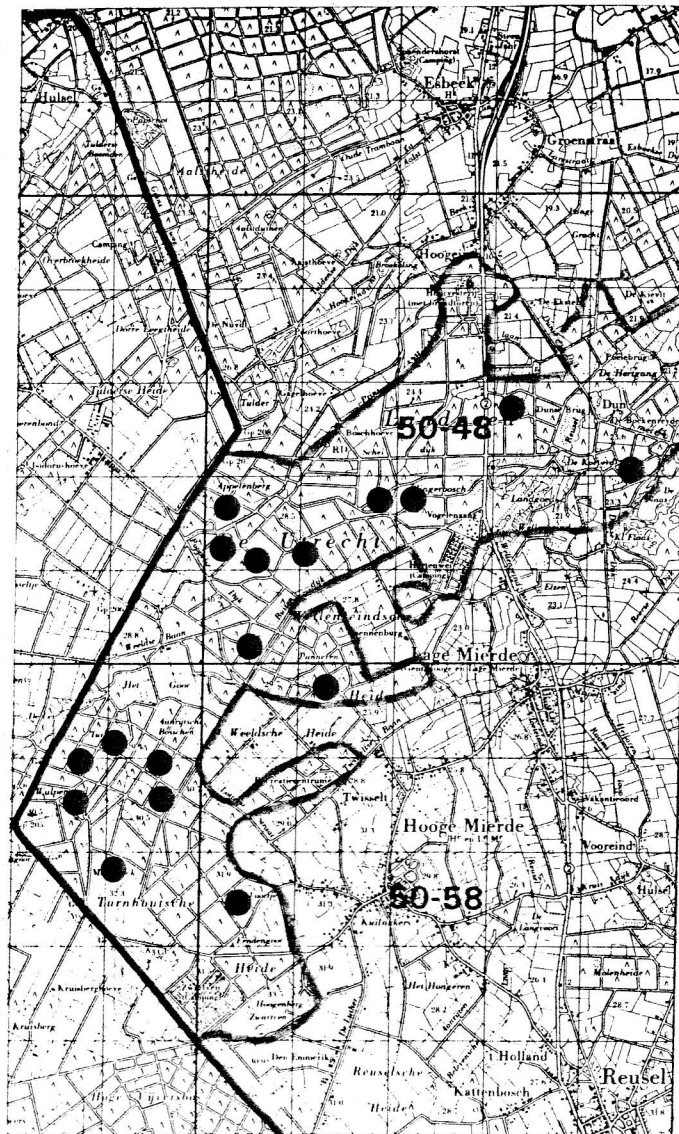
Op de hierna volgende bladzijden zijn van een aantal gebieden kaartjes toegevoegd. Het gaat om twee soorten kaarten:

1. Habitat-kaarten. Hierop wordt aangegeven waar er - naar de mening van de waarnemer - geschikte Nachtzwaluw-biotopen liggen. Deze habitats zijn in zwart aangegeven. Met een zwarte omlijning wordt de grens van het gebied aangeduid, dat op de aanwezigheid van dergelijke habitats bekeken is.
2. Verspreidings-kaarten. Op deze kaarten staan de resultaten van de inventarisatie. Zwarte rondjes geven territoria aan en open rondjes mogelijke territoria. Met een dikke lijn wordt aangegeven welk gebied op Nachtzwaluwen geïnventariseerd is.

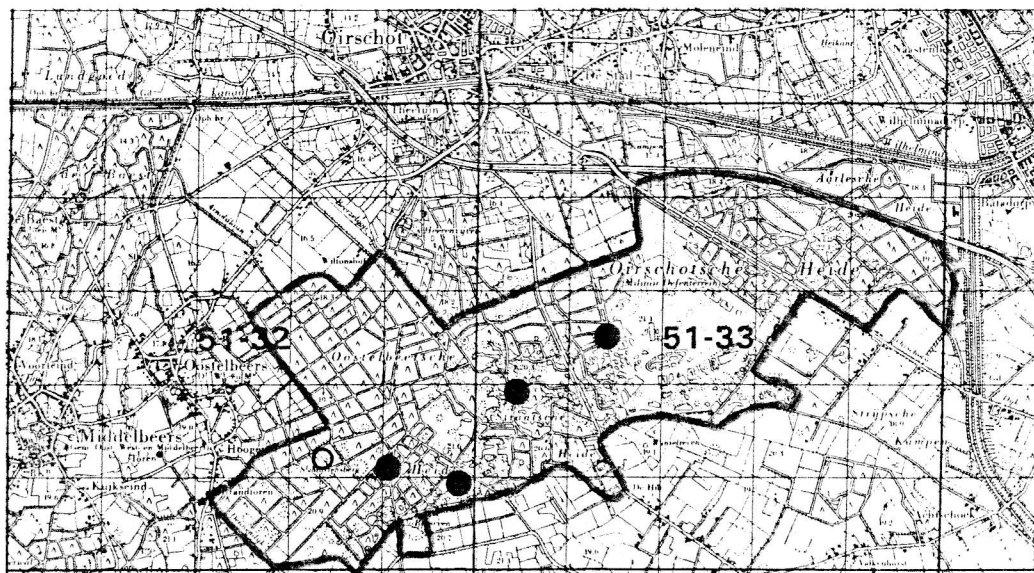
Besloten wordt met twee overzichtskaarten van de Kempen, waarop de vastgestelde territoria in 1978-81 en in 1988 staan aangegeven. Met een ? zijn globaal de gebieden aangegeven, die niet zijn onderzocht.

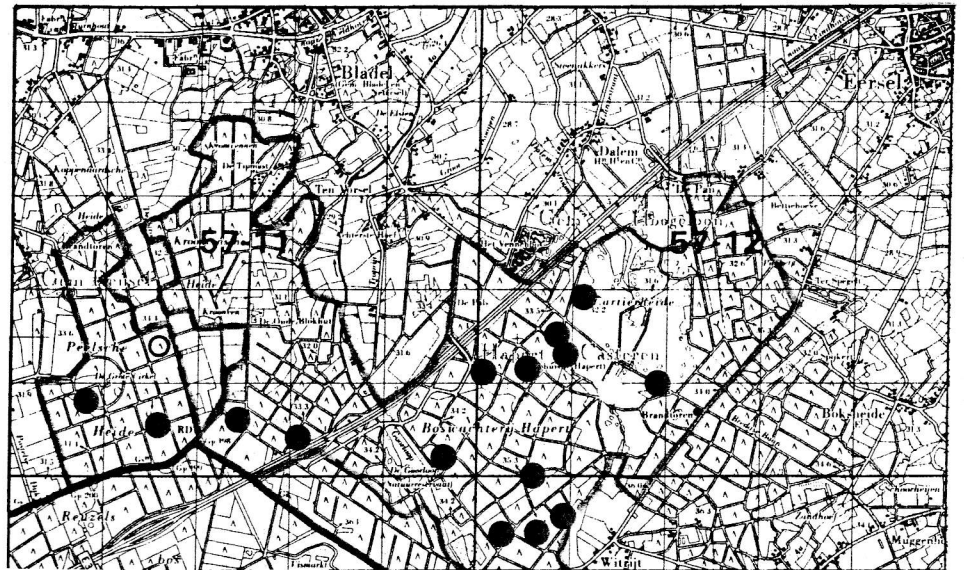
Landgoed de Utrecht en Turnhoutsche Heide:
ligging van potentiële Nachtzwaluw-habitats

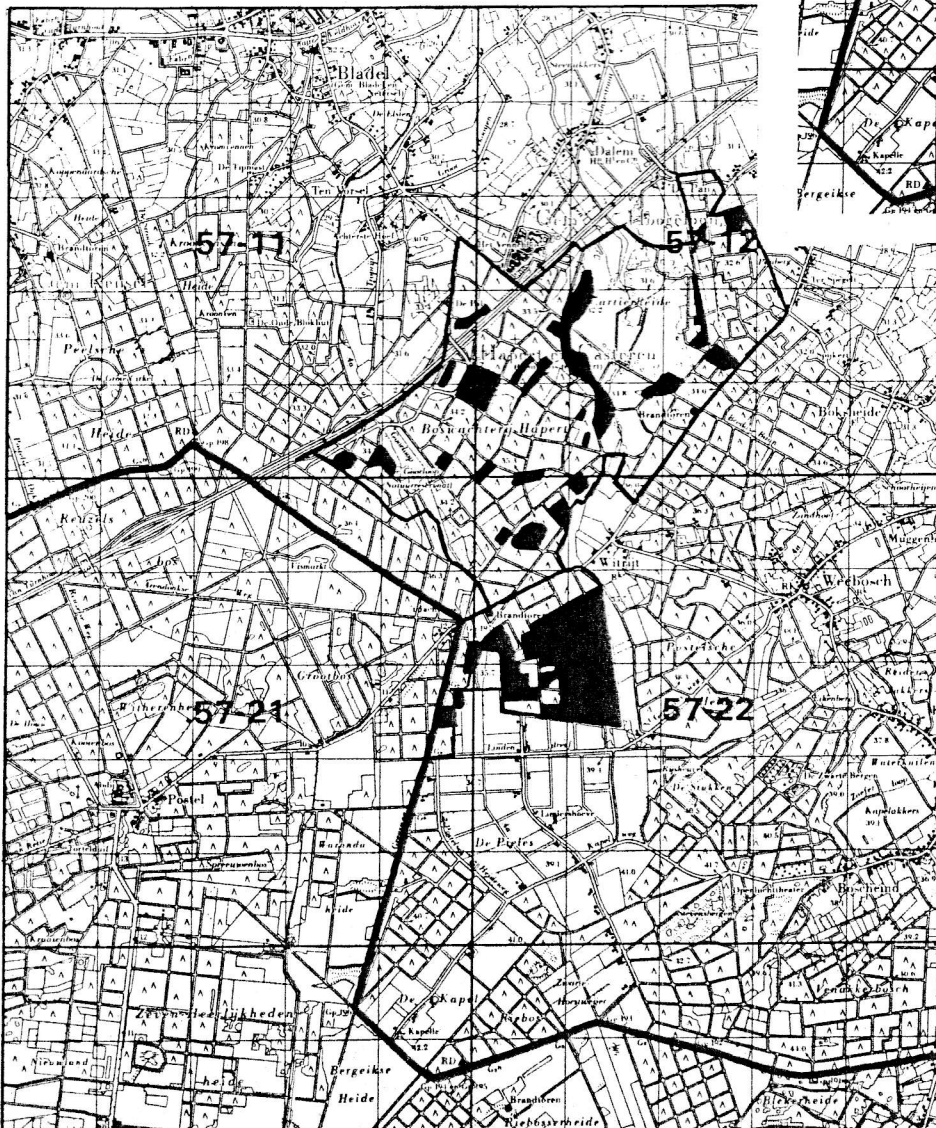
Nachtzwaluw 1988, landgoed De Utrecht
en Turnhoutsche Heide

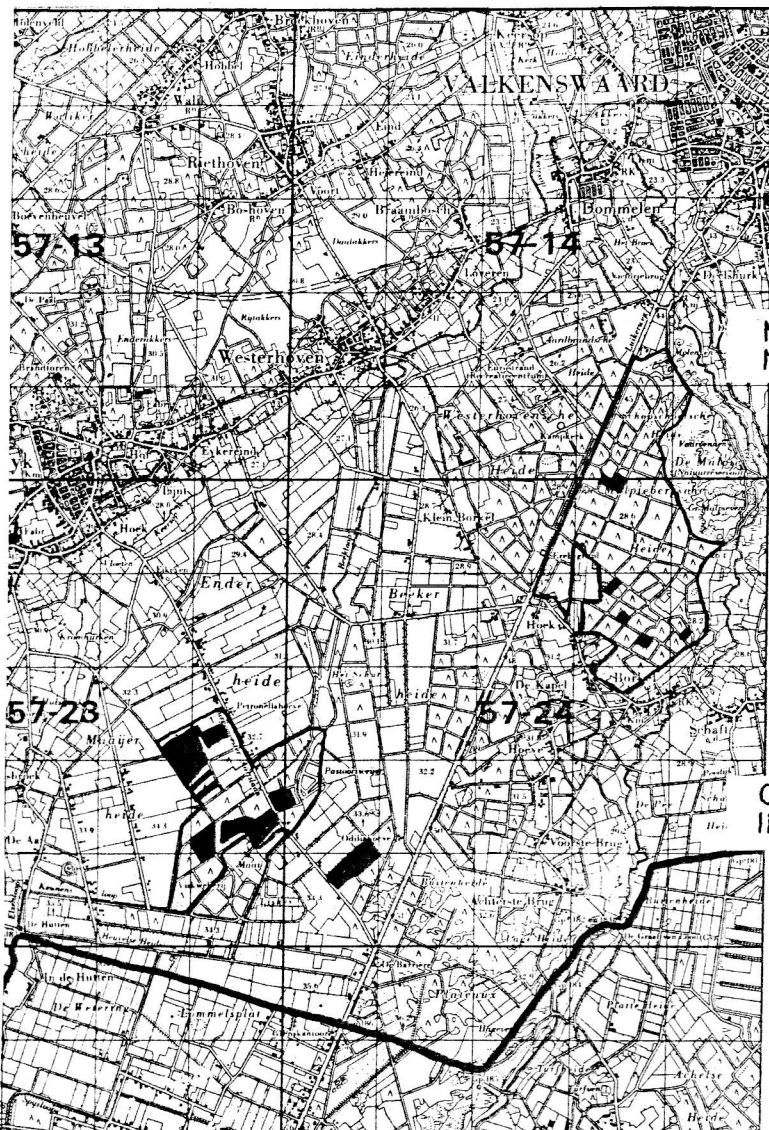
Nachtzwaluw 1988, Oirschotse Heide
en Oostelbeersche Heide

Nachtzwaluw 1988, Peelsche Heide, Kroonvensche Heide, Cartierheide en Boswachterij Hapert

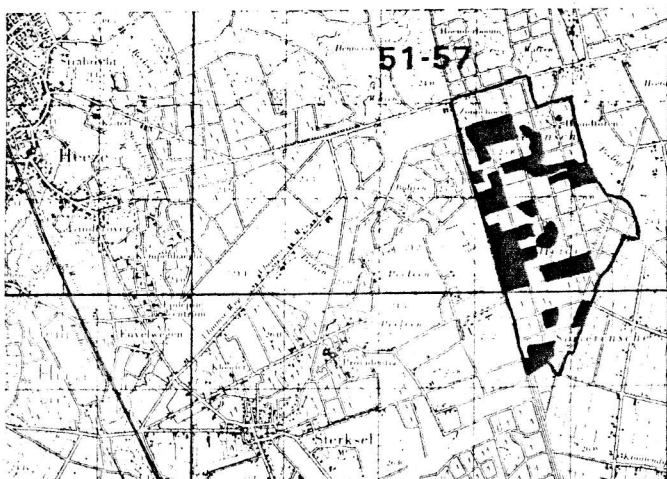

Boswachterij Hapert en Witrijt: ligging van potentiële Nachtzwaluw-habitats

Malpiebergsche Heide: ligging van potentiële Nachtzwaluw-habitats

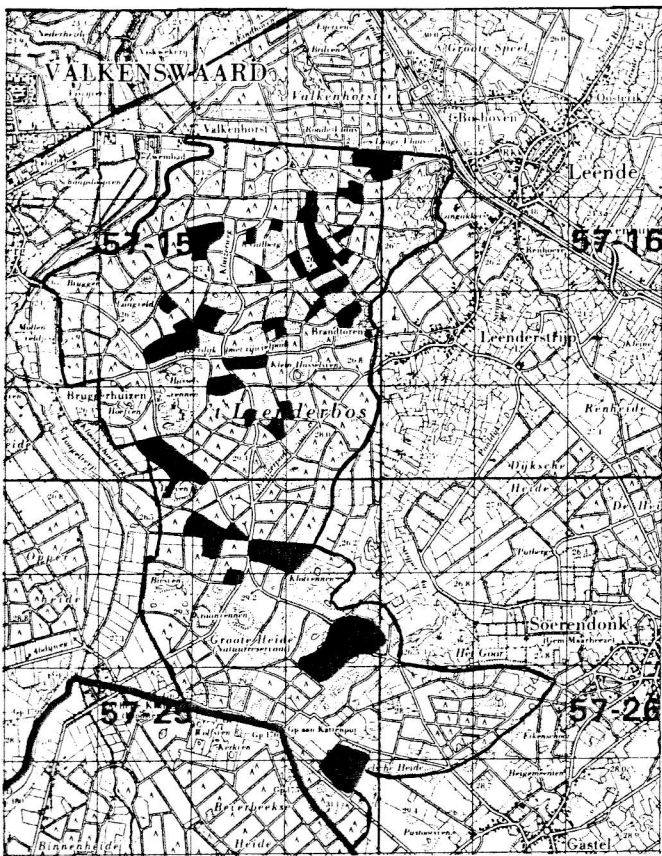
Omg. visvijvers Bergeijk en Pastoorsweijer: ligging van potentiële Nachtzwaluw-habitats

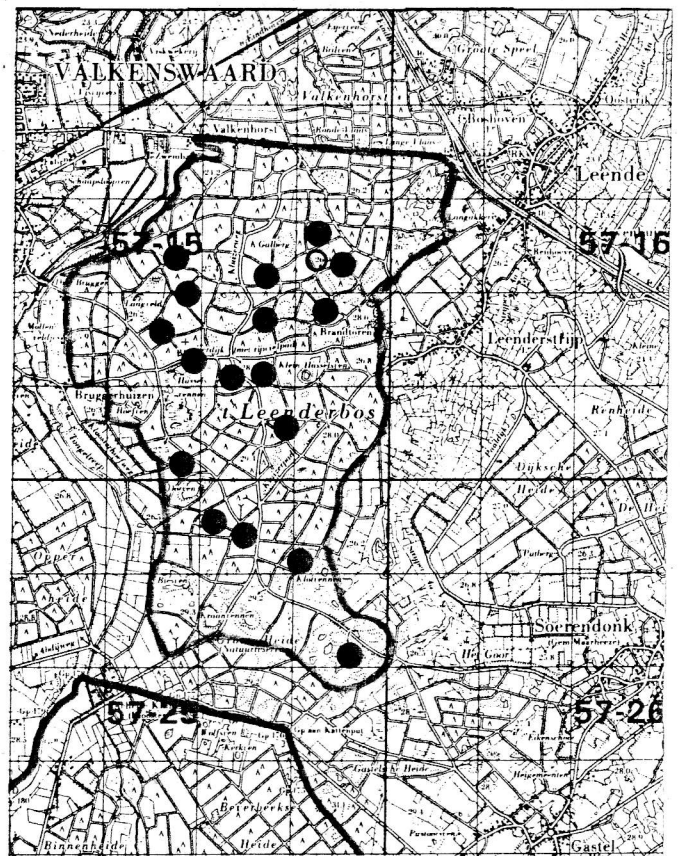
Somerensche Heide: ligging van potentiële Nachtzwaluw-habitats

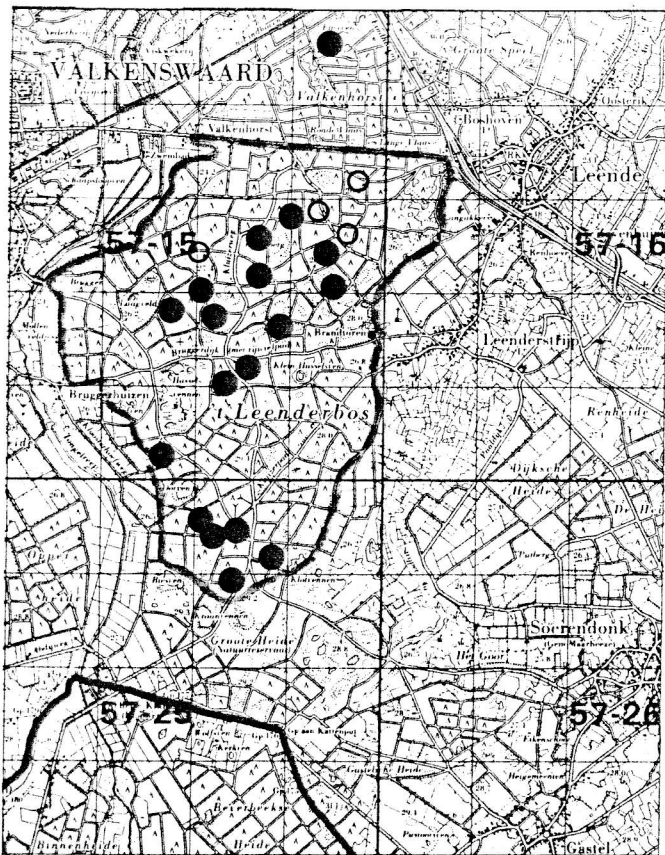
Nachtzwaluw 1988, Somerensche Heide

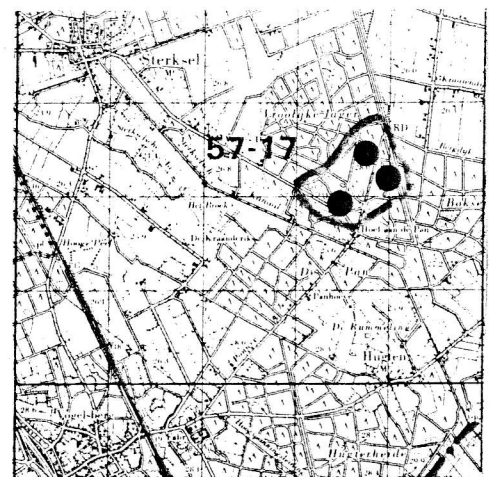
Leenderbos en Grootte Heide: ligging van potentiële Nachtzwaluw-habitats

Nachtzwaluw 1987, Leenderbos

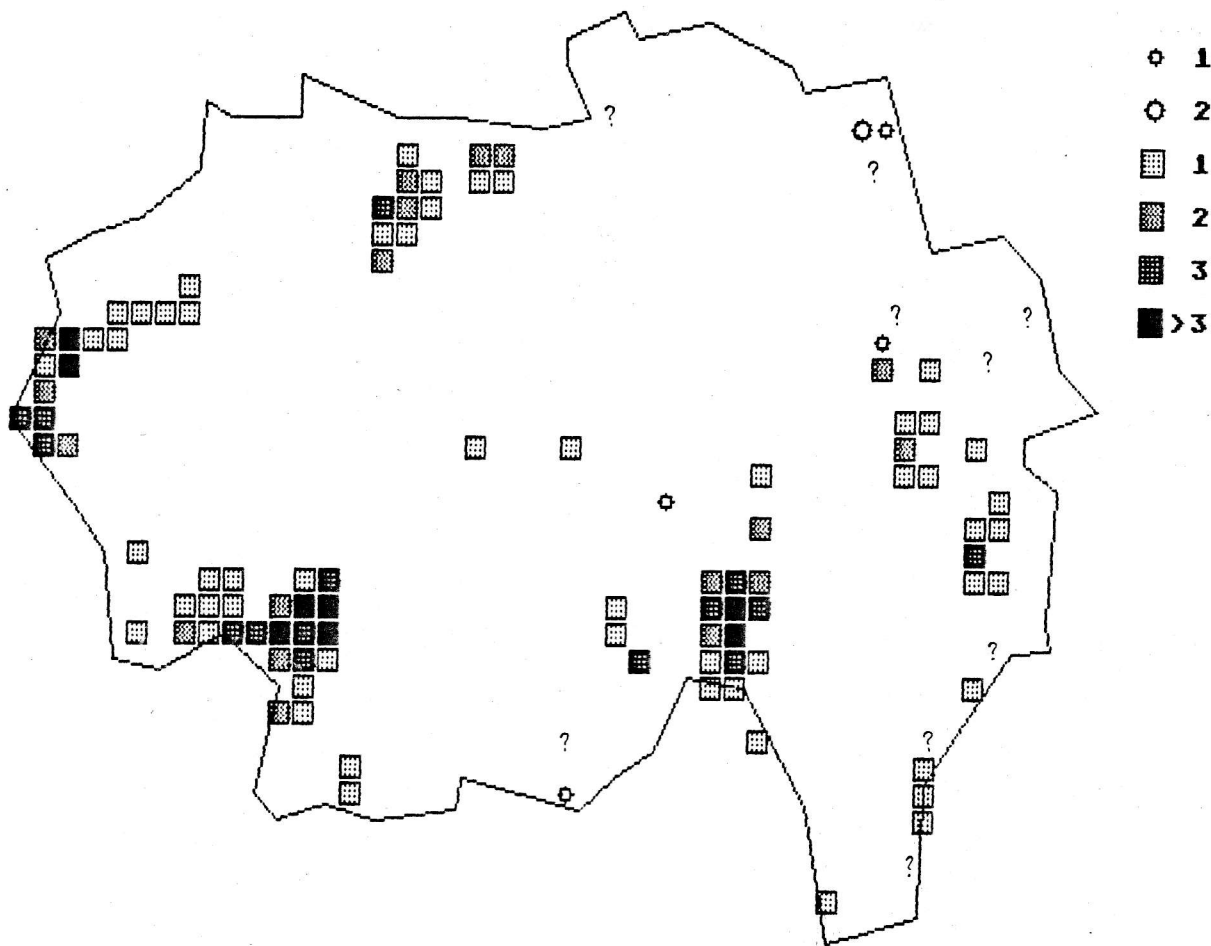
Nachtzwaluw 1988, het Leenderbos

Nachtzwaluw 1988, de Pan

Verspreiding van de Nachtzwaluw in de Kempen
in de periode 1978 t/m 1981.

Legenda
Rondje: 1973-77
Raster: 1978-81

Verspreiding van de Nachtzwaluw in de Kempen
in 1988 (aantal territoria per kilometerhok).

Legenda

